

7 იანვარი - 7 თებერვალი 1999 წ.

№ 1

გამოცემის პირველი წელი

ფასი 50 თეთრი

გიდოცავთ შობა-ახად ნედს!

„დიდება მაღალთა შინა ღმერთსა, ქუყანასა ზედა მშვიდობა და კასთა შორის სათნოება“

ჯერ კიდევ უძველეს დროს წინასწარმეტყველ ესაიას პირით აი რას ბრძანებდა უფალი: „... ამა ესე რა დავსდებ საფუძველთა სიონისათა ლოდსა ფრად ბატონსანსა რჩეულსა თავსა კიდურსა ბატონსანსა, საფუძველთა მისთა და რომელსა ჰრწმენეს იგი არასადა ჰრცხვენეს“ (ესაია 28,16).

ეს იყო წინასწარმეტყველება იესო ქრისტეზე. კაცობრიობა კი საუკუნეობით ელოდა ღვთაებრივი ლოგოსის განხორციელებას. „და სიტყუაი იგი ხორციელ იქმნა და დაემკვიდრა ჩვენ შორის.“ (იოანე 1,14).

გასაოცარი სიმდაბლით წარუდგა სოფელს უფალი ჩვენი. ჩვეულებრივი ადამიანური სამყოფელის ღირსიც არ გახდა იგი. ბეთლემის გამოქვაბულმა და ბაგამ შეიკედლა და გაათბო ქე ღვთისა.

ანგელოსთა დასი მის ქვეყნად მოგლინებას შეხვდა საზეიმო გალობით „დიდება მაღალთა შინა ღმერთსა, ქუყანასა ზედა მშვიდობა და კაცთა შორის სათნოება“. ამ დროს კი სოფელი, რომლის ხსნისთვისაც განხორციელდა იესო ქრისტე, უგრძობი დარჩა ღვთის შობის აღსრულებული დიადი საიდუმლოების მიმართ. ოდენ ციურნი მნათობნი იყვნენ მოწმენი უცხო სასწაულისა, მხილველნი ახლად შობილი მაცხოვრისა.

და გამოჩნდა უჩვეულო ვარსკვლავი, რომელმაც უწინამძღვრა და ბეთლემის გამოქვაბულთან მიიყვანა მოგვნი ბაგაში მწოლი ღვთის თაყვანისსაცემად.

სასახლისა. ჩვენი ბედლები სავსე იყოს ნაირ-ნაირი მოსავლით, ცხვარნი ჩვენნი ათასობდნენ, ათათასობდნენ ჩვენს ჩამოვრებზე. ჩვენი ხარები დატვირთულნი იყვნენ. არც დანაკლისი და არც გოდება ჩვენს ქუჩებში. ნეტარ არს ხალხი, რომლისთვისაც ასეა, ნეტარ არს ხალხი რომლისთვისაც უფალი ღმერთია მისი“ (ფს. 143,12-15).

„შობამან შენმან, ქრისტე ღმერთო, აღმოუბრწყინვა სოფელსა ნათელი მეცნიერებისა“, — როგორც ყოველთვის, ამ სიტყვებით ეგებება წმინდა ეკლესია კაცთათვის განხორციელებულ მზეს სიმართლისას, ნათელს ჭეშმარიტს, „რომელი განანათლებს ყოველსა კაცსა მომავალსა სოფლად“ (იოანე 1,9).

ქრისტეს შობა არის მშვიდობის ხარება და სიყვარულის დადასტურება კაცობრიობისათვის. ეს სიყვარული ეფინება ყველას, იმათაც კი, ვინც არ სცნობს მას, ანდა დაივიწყა იგი.

ქე ღვთისა იქმნა ქე კაცისა და დაემკვიდრა ჩვენს შორის, რათა თავისი მსხვერპლშეწირული სიყვარულითა და თავგანწირვით ცოდვისაგან ეხსნა მსოფლიო, განეწმინდა და კვლავ ღვთის მადლით შეეშოსა იგი.

დავით წინასწარმეტყველის სიტყვებით მოგილოცავთ ახალ 1999 წელს: დაე, „ჩვენი ვაჟები ნერგებივით იზრდებოდნენ მათ სიტაბუკეში, ჩვენი ასულნი, ვითარცა ოსტატურად თლილი სვეტები

„აკურთხე უფალმ გვირგვინი ამის წელიწადისა სახიარუბითა შინითა.“

მშვიდობა თქვენდა, ჩვენო მადლიანო მკითხველნო, კეთილი იყოს თქვენი შემობრძანება „ვერისუბანს“ სავაზეთო ოჯახში. ვეველას გვეამაუება თბილისის მირ-მწველი უბნები, მათ შორის, „ვერა“ — თავისი ვერელებით და აი, დღეს ვერისუბნის კიდევ ერთი მწველი დაიბადა — გახეთის სახით, რომელიც აირეკლავს მშობლიური უბნის წარსულს, დღევანდელობასა და მომავალს, ამ მისიის გამოა, რომ გახეთს „ვერისუბანი“ დაენათლა სახელად.

„ვერისუბნით“ გავიხსენებთ იმ ბრწენვადე საზოგადო მოღვაწეთა, მეცნიერთა, მწერალთა და ხელოვანთა ცხოვრებასა და მოღვაწეობას, რომელნიც უმუალოდ უკავშირდებიან ვერისუბანს, რომელთაც ახალი ფერები მუშატეს ქართულ და მსოფლიო ცივილიზაციის ხალიტრას.

გაზეთ „ვერისუბნის“ დამფუძნებელი და მთავარი რედაქტორი — მაია კუსიანი-მაჩაბელი, ხელოვნებათმცოდნე, ჟურნალისტი, ეკონომისტი, შემოქმედლო დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის პრეზიდენტი.

ქ. თბილისის ჩრდილ-დასავლეთიდან სთელი ვერე ანუ ვერა ესაზღვრებოდა. სიღვრა — „ვერისსავი“ — პირეულად X ს. გვხვდება. აღნიშნულ სეუმი მთედინებოდა მდ. ვერე, ბთმულიც მცვრას მარჯუენა მხრიდან ებთედა. XV ს. მიეთე სიმინ —ის მიერ გაცემულ სიგელში მისხენემულია „ვერის სავის“ ცაბრულა. ცალკე სთელის სახელად „ვერეს“ ვხვდებით XV ს-ში. იგი საგამამვილდ სთელია. ვერეს აბრეული სახელია სვიბრეთი, სუბრეთი.

ვასემცი ამმიმს: „სთლდ ვაქრის ჩრდილდთ კრბ აბს სავრეთის მდინარე, აწ წმდემული ვერე; გამმსდის დიდგბრის მთას, მდის აღმსავლით, ებთეის მცვრას დასავლიდამ, ცთელისის ჩრდილდთ კრბ მესართავს ზიდა აბს ლუბჯი მინასცრბი...“

ვერიკო ანჯაფარიძის სახელობის

ერთი მსახიობის თეატრი

სამხატვრო ხელმძღვანელი კოტე მახარაძე

ქართული თეატრის მოყვარულთათვის იღბლიანი აღმოჩნდა 1987 წლის შემოდგომა, — ყველასათვის ძვირფასი და საყვარელი მსახიობი, მრავალმხრივობითა და ღიბუნებოვანი თვისებებით აღსავსე, საქართველოს სახალხო არტისტი — ბაგონი კოტე მახარაძე, ახორციელებს უკეთილშობილეს იდეას და ქართული თეატრის ისტორიას სხუქნის უღამაზეს დაუთვლელ ფურცელს, — ერთი მსახიობის თეატრს — ფიქრის გორამზე, რომელსაც ქართული თეატრის უდიდესი ამავდარის, კინოსა და თეატრის შეუდარებელი ვარსკვლავის, მსოფლიოში აღიარებული მსახიობის, ქალბატონ ვერიკო ანჯაფარიძის სახელი ეწოდა.

ერთი მსახიობის თეატრის დაფუძნებას, როგორც მისი დამაარსებელი და სამხატვრო ხელმძღვანელი ბაგონი კოტე მახარაძე გვამცნობს, განსაკუთრებულად ელოდა ქალბატონი ვერიკო ანჯაფარიძე და მისი ვარდაცვალების შემდეგ ამ თეატრმა მისივე სახელი დაიმკვიდრა და ბინაც ვერიკოს სახლ-მუშეუმის გვერდით დაიღო.

ერთი მსახიობის თეატრის დაარსება ბაგონი კოტესათვის რთულიც იყო და იოლიც, ამავე დროს, რთული იმდენად, რამდენადაც ყოველი დიდი საქმის წამოწყება დიდ სიმძვინვარებას უკავშირდება, რომლებსაც ბაგონი კოტე რაინდულად შეხვდა და გადალახა კიდეც, ხოლო რაც შეეხება იმას, თუ რამდენად იყო იოლი, ეს ადვილად გასაგები გახდება, თუ გადავხედავთ ბაგონი კოტეს წარსულს: ჯერ კიდევ ბავშვი, კოტე მახარაძე, სკოლაში სწავლის პერიოდში ამკლავებდა უდიდეს ნიჟარას და თაყვანისცემას პოემებისა და თეატრის მიმართ, როგორც თავად გვიამბობს, სკოლის სცენაზე წარმატებით ღვაძლია სპექტაკლებს, აწყობდა უხეინის, გოგოლის სხვა დიდ პოეტთა პოემების სადამოებებს. 10 წლის ასაკში, თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრთან არსებული საბალეტო სკულის მოსწავლე კოტე მახარაძე ოპერისა და ბალეტის თეატრის, სცენაზე ცეკვავს ჩაიკოვსკის „მაკნაგუნეში“, პელაგოვ მარუსია ბაუერის კლასში, კოტე გამორჩეული პლასტიკითა და რითმის შეგრძნებით, არტისტიკითაც გამოირჩეოდა. წარმატებით მიიღო მონაწილეობა საბალეტო სკულის სადიპლომო სპექტაკლში („კოპელია“ —

აგტორი დეკიბი) და შემდეგში თეატრალური განათლების მიღებისთანავე ჩაღვა სახელოვან ქართველ თეატრალთა რიგში, როგორც უნიკალური მოვლენა, რასაც თავად ბაგონი კოტეს ღვაძლი ადასტურებს თანამედროვე ქართულ თეატრალურ ცხოვრებაში.

ერთი მსახიობის თეატრი დაარსებიდან დღემდე მრავალ მაყურებელს იმიდავს და დიდ სიამოვნებას ანიჭებს მათ თავისი არაჩვეულებრივი სპექტაკლებით: „ილია“, „გამოიღვიძე ქნარო“, „ბაგრატიონები“, „აკაკი“, „სტალინი“, „და სიმღერით ვკვდები“, „დედა, სვლავ იქნება წვიმა“, „დედა — დედოფალი“.

დიდი მონაწილეობა აქვს მიღებული თეატრის სა-

ობას. ბაგონი მურმანი თეატრს დაარსების დღიდანვე ერთგულად ემსახურება. მის მიერ წარმოდგენილ ქართულ პოემიას — სახელწოდებით „და სიმღერით ვკვდები“ — აღიარება მოაქვს და გენიალური მსახიობი ჯილდოვდება კოტე მარჯანიშვილის პრემიით.

ერთი მსახიობის თეატრს დაარსებიდან არა ერთი მოწვევა და საგასტროლო მოგზაურობა ჰქონია, ორი თვის წინ საფრანგეთის ერთ თეატრალური გრადიციების ქალაქ დი-ში გამართულ საერთაშორისო თეატრალურ ფესტივალში მიიღო მონაწილეობა, სადაც საუკეთესო აღიარება მოიპოვა თეატრმა, რის შემდეგაც პარიზშიც მიიწვიეს სპექტაკლებით: „და სიმღერით ვკვდები“ — (მსახიობი მურმან ჯინორია) „დედა — დედოფალი“ — (მსახიობები სოფიო ჭიაურელი — მურმან ჯინორია).

„რაც მგრობას დაუქცევია“ — კოტე მახარაძე. ერთი მსახიობის თეატრის სპექტაკლმა „გამოიღვიძე ქნარო“, თავისი საპრემიერო წარმოდგენა გამართა ისრაელში, რამაც დიდი წარმატებით ჩაიარა და აღაფრთოვანა მაყურებელი, რომელიც ახლებურად ეზიარა ქარულ-ებრაული ურთიერთობების მრავალსაუკუნოვან ღამაზე და უბადლო ისტორიას.

ახლო მომავლისათვის მზადდება ახალი სპექტაკლი, რომელიც გააცნობიერებს იმ გამოჩენილ ქართველ ამაგდარ თანამემამულეებს, რომელნიც ვალმოხდილნი აღესრულნენ და საუბელურად მათი წმინდა საფლავები უცხოეთშია დამკვიდრებული. დიდი ძალისხმევითა საჭირო, რათა ეს ჩანაფიქრი წარმატებულად დაგვირგვინდეს და ქართველი მაყურებელი ერთი მსახიობის თეატრის სცენიდან ეზიაროს ახალ-ახალ არა ერთი გაურვეელობის გარკვევას იმ მხატვრული ხერხებითა და თეატრალიზებული მეთოდებით, რომელსაც სამგანზომილებიანი დროის ჰარმონია შეიძლება ეწოდოს — ჰარმონია ეროვნული სულის ზეობისა, ჰარმონია ქართული კულტურის გამსოფლიურებისა, ჰარმონია უკვდავებისა და ეს ჰარმონია ელის თავის აგტორს — თანამედროვე სამსახიობო და სარეჟისორო თანავარსკვლავედის ბრწყინვალეობას, მის უდიდებულესობას ბაგონ კოტე მახარაძეს.

სცენები სპექტაკლიდან — „გამოიღვიძე, ქნარო!“

ქმიანობაში ბაგონ კოტეს მეუღლეს, ქართული კინოსა და თეატრის ხიბლს, ქალბატონ ვერიკო ანჯაფარიძის ღირსეულ ქალიშვილს — მშვენიერ ქალბატონს — სოფიო ჭიაურელს — საქართველოსა და სომხეთის სახალხო არტისტს, საბჭოთა კავშირის პრემიის ლაურეატს, შოთა რუსთაველისა და კოტე მარჯანიშვილის პრემიების ლაურეატს. ქალბატონი სოფიოს მიერ გასახიერებული როლი „დედა — დედოფალიში“ — ერთი დიდი მწვერვალია ერთი მსახიობის თეატრის ისტორიაში, სადაც მასთან ერთად ბაგონი მურმან ჯინორია უდიდესი პროფესიონალიზმით იღებს მონაწილე-

დათო მალრაძე

თანამედროვე ქართველი პოეტი დათო მალრაძე დაიბადა თბილისში, 1962 წლის 28 ივნისს. დაწყებითი განათლება მიიღო თბილისის 53-ე საშუალო სკოლაში, უმაღლესი განათლება კი თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე, რომლის დამთავრებისთანავე იწყებს მოღვაწეობას უფროსი ლექსების მწიგნობარად: „ნიანგი“, „ციცკარი“, „მნათობი“, გაზეთში „ლიტერატურული საქართველო“, სადაც პერიოდულად იბეჭდება ახალგაზრდა პოეტის ლექსები, თუმცა მის პოეზიას ქართველი მკითხველი უფრო ადრე ეცნობოდა, ჯერ კიდევ სკოლის ასაკში დათო მალრაძე უფროსი „ნობათში“ („ციცკარის“ დამატება) მიიწვევს რამდენიმე ლექსით.

1992 წელს პოეტი უფროსი „ციცკარის“ მთავარი რედაქტორი ხდება, ხოლო 1992-1995 წლებში დათო მალრაძე საქართველოს კულტურის მინისტრია.

ამჟამად ბატონი დათო მწერალთა საერთაშორისო ორგანიზაცია — ქართული პ.ე.ნ. — კლუბის პრეზიდენტია.

ავტორია ოთხი წიგნისა და ერთი მონოგრაფიისა (კირიონ II — კათოლიკოს-პატრიარქის შესახებ).

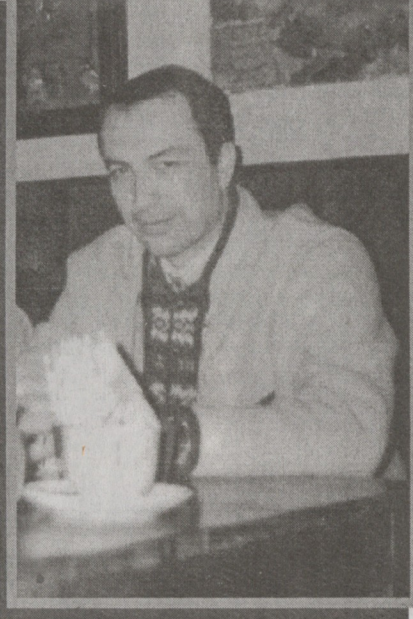
ტრადიციულ ქართულ ოჯახში აღზრდილი პოეტის დედა, — ქალბატონი ლია რთველიაშვილი — ფილოლოგი, და მამა, — ბატონი ელგუჯა მალრაძე — მწერალი, პროფესორი, როგორც ვალმოხდილი მშობლები, ჭეშმარიტად ამყენებენ არიან ერის წინაშე.

დღეს კი, მისი ოჯახი — მშვენიერი მეუღლე, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი ნესტან ციციშვილი და ქალიშვილები ნატა და ელენე მალრაძეები მუშის ერთ-ერთ წყაროდ ქცევიან პოეტს — უთვალავ წყაროთა შორის...

პოეტ დათო მალრაძის ნიჭის თაყვანისმცემლებს უთუოდ გავახარებთ ერთი ახალი ამბით:

1998 წლის 19 აგვისტოს, კემბრიჯის საერთაშორისო ლექსიკონის რედაქტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებით, პოეტ დათო მალრაძის ბიოგრაფია შეტანილია საერთაშორისო ბიოგრაფიის ლექსიკონის 1999 წლის 27-ე გამოცემაში. არანაკლებ სასიხარულოა სიახლე, რომელიც უკვე გამოჩნდა 1998 წლის სექტემბერში დადებულ კონტრაქტს დანიის სამეფო კლუბის მიერ დ. მალრაძესთან.

გაზეთი „ვერისუბანი“ წარმატებებს უსურვებს ვერისუბნელ თბილისელს, საქართველოს ჭეშმარიტ მამულიშვილსა და პოეტს დათო მალრაძეს! დღეს მკითხველს საშუალება ეძლევა პოეტ დათო მალრაძის ახალი წიგნის ხილვისა, ეს გახლავთ პოეტური კრებული სახელწოდებით „გახუნებული აფიშა“, რომელიც საბედნიეროდ უკვე გამოჩნდა წიგნის მაღაზიის თაროზე, მისამართით: რუსთაველის გამზ. №42. საფირმო მაღაზია „მერანი“. გთავაზობთ რამდენიმე ლექსს წიგნიდან „გახუნებული აფიშა“.

ვერისუბანის მუშის მოტივები

შუალამის ვალსი

ლამეს, ჩვენგან გახედნილს,
მხარზე ტრედი აზის,
იტალიის სამხრეთის
შუალამის ვალსი.
შანდალზე ნაღვენი
ცვილის სანთლის ფასით.
ანგელოსის დაკვეთით
ავწევ ტრფობის სასმისს,
ყავის ლექში ნახეტი
თვალი მჭვრეტდა თარსი.
მომტვრეულა საკეტი,
გატეხილა ნავსი,
შემსებია ბაგეთი
ასპიტების დასი,
მიშუშებდა კახეთი
ნაიარევს თასით,
მაგრამ ახლა სამხრეთის
შუალამის ვალსი
წვეთავს ბროლის შანდალზე,
ბროლზე დნება ბროლი...
სივრცეს გადაფასებს
ატეხილი გნოლი.
დავიწყნით ათასებს
მადათოვის თოვლი
და გაქარულ ნაფაზებს
ბანოვანთა ხომლი.
ვასილ ვარაზაშვილი
გადაკრულში უკრავს,
მაგონდება გამოილი
აივანზე სუფრა.
ძველი განწყობილება
ახალი გზით მოდის
და დარწმუნს წვეილებად
შუალამის მოტივს
ვასკას ფიზგარმონია
ფარდაგივით გაჰფენს,
მეცხრე ზეცა მგონია
გაკვამული კაფე.

წვიმა

და თბილი წვიმა —
ეშხი საყვარლის
წავა და მიწის სურნელს დატოვებს,
ჩამოთქეშილი ტრფობის ხარხარი
დაავიწყდება გამშრალ ნატბორევს.

და ისევ მოვა გრძნეული წვიმა,
გაიხათქუნებს გულზე კვიცივით,
ქალივით წავა
და როგორც წინათ
სხვის ქუჩას გაკრავს მისი სიცილი.

და მარტოობის მქისე ნაფაზი
წაბანცალდება ჭერში ლოთივით,
აივნის მთვარე
და მუხამაზი
იცვლება ფიქრით და სინოტივით.

ცარიელი და მქრალი დარბაზი...
ღარიბი სუფრის ძველი მოტივი...
ხელს გამოვიწვდის, როგორც ძმაკაცი
ვარაზის სველი ნატურმორტივით.

თბილისური რაფსოდია ანუ ლედი ენდ გამილტონ

1.
თავდაპირველად მიიღეთ
ჩემი გულწრფელი საღამი,
ვერაზე ყანა ბიბინებს,
ვაკეში დაწვეს წალამი.

ზემელი დასცეს სარეცელს,
ფერი უცვალეს მეიდანს,
პატარა ბიჭებს დაეძებს
პომადიანი დეიდა.

მაჭანკალების ელიტამ
უფრო დახვეწა ილეით,
ხანუმა გაქრა სცენიდან,
დაარსდა ოღრამ-ინვესტი.
გაზონზე ძროხა ბალახობს, —
ნოსტალგიაა პოეტის.
სიმფონიური შალახო...
— ბის!
— ბრავო!
ტაში მოედნის...

2.
კარგი დაუღა თამაში
ნახიმტარსა და ნატორევს,
ეფენდი ყომარხანაში
დმერთის კრიშიდან აგორებს,

ფოსტას არავის ამადლის,
ქოსას უდიმის ქოსურად,
მუჭში წკარუნი კამათლის
დუ-შაშზე არის ორსულად.

— რაც ტრფობის აცცდა შარბათი,
მწვანე მაუღზე მოსულა.

„ჰინეკენში“ ვმღერით და
კავალერისტობს ქვეითიც,

მონატრებია ერისთავს
„გაღმა-გამოღმა ხრეთით...“

მამა-პაპურმა დაგვგალა,
მოვიდა სულ სხვა ქეიფი,
ფეხი იტკინა ცანგალამ
ელოუნ დარჩა ბეიბი.

ცანგალა ომში არ წავა,
უფვარს სითბო და ლეიბი,
დედიკო მას ენაცვალა,
გაუჩალიჩებს რეიტინგს.

დაცხრება ბედის მთარსავი,
დაღებდა ლექსის ამინდი,
ნუგეშს მცემს ნიკალასავით
სოლოლაკური კრამიტი:

ლამანჩელი კაფეში

ზის ლამანჩელი კაფეში,
ძველს დაუკვეთავს კონიაკს,
გახუნებული აფიშა
სატრფოს ბარათი ჰგონია.

ქლესური გადაძახილით
თავები წაუქონიათ,
ის მიდის მტერზე მახვილით
სიკვდილი მღერა ჰგონია.

ტრამალის ქარი დაბმული
საკანის ტიბიკონია,
ეს სახიჩარი მამული
რანინდს სამშობლო ჰგონია.

ქართული კინოს მშვენიერება ლეილა აბაშიძე

ქართველ კინოვარსკვლავთა შორის საქართველოს სახალხო არტისტმა ლეილა აბაშიძემ განსაკუთრებული პოპულარობა მოიპოვა. ეს პოპულარობა მსახიობის მომხიბლავმა გარეგნობამ, მრავალმხრივმა ნიჭმა და მაღალმა პროფესიულმა ოსტატობამ განაპირობა.

ჯერ კიდევ რვა წლისა იყო ლეილა, როდესაც წილად ხვდა მაყურებლის აღიარება ფილმ „ქაჯანაში“ პატარა კატოს როლის უხადო შესრულებით.

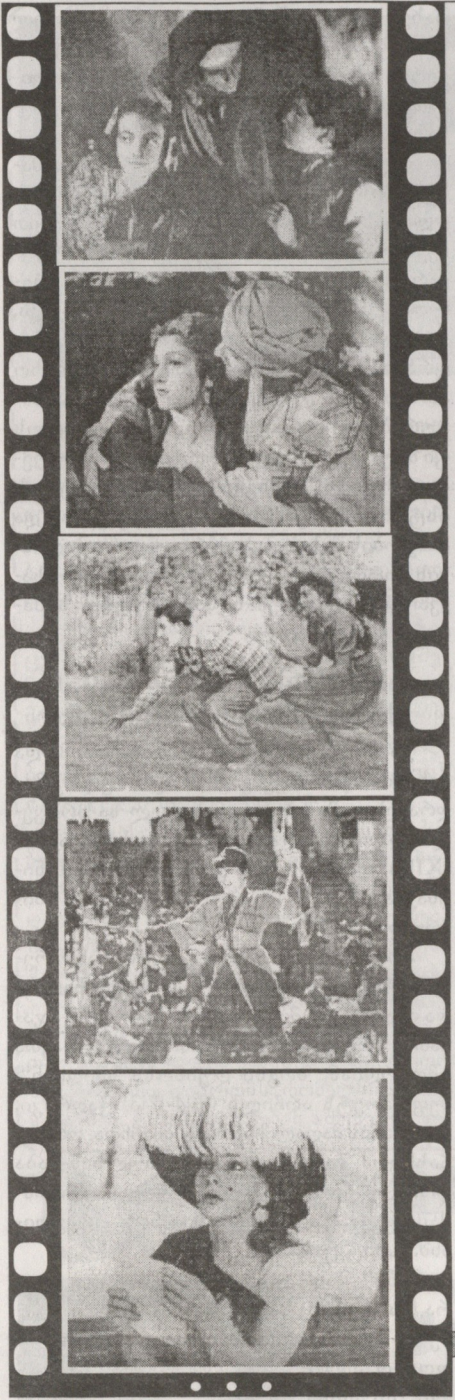
რუსთაველის სახელობის თეატრალური ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ ლეილა აბაშიძემ კინოში მრავალი კომედიური და დრამატული როლი განასახიერა, რომელთაგან განსაკუთრებით აღსანიშნავია მისი მარინე („ჭრიჭინა“) და ლეილა („ისინი ჩამოვიდნენ მთიდან“). ჭრიჭინას როლის საუკეთესოდ შესრულებისთვის უცხოურმა პრესამ მას „საქართველოს მერი პიკფორდი“ უწოდა.

ლეილა აბაშიძის გმირები ყოველთვის გამოირჩევიან უშუალოდ, გულწრფელობით. განუმეორებელი კოლორიტით. დიდი ემოციურობა და ფსიქოლოგიური განცდა ჩააქსოვა მან ნინოს როლში („შეხვედრა წარსულთან“), რომლის განსახიერებისთვისაც 1967 წელს ამიერკავკასიისა და უკრაინის რესპუბლიკების კინოფესტივალსა და 1968 წელს პეტერბურგში გამართულ საკავშირო კინოფესტივალზე პირველი პრემია დაიმსახურა.

მსახიობის შემოქმედების ფართო დიაპაზონზე მეტყველებს ფილმი „თბილისი – პარიზი – თბილისი“, სადაც გარდა მთავარი როლის შესრულებისა, ლეილა აბაშიძე კინომაყურებელთა წინაშე წარსდგა როგორც სცენარის ავტორი და რეჟისორი.

ამჟამად ქალბატონი ლეილა კვლავ ნაყოფიერ შემოქმედებით მოღვაწეობს ეწვეა და იმედია, ახლო მომავალში მას კვლავ ექნება პაემანი თავიანთი მცემლებთან.

ღმერთმა ქნას, მარად ახალგაზრდა და უჭკნობ დედოფალს – ლეილა აბაშიძეს დაუთვლელი როლები განესახიერებინოს მისი ერთგული მაყურებლებისათვის.

კვილი უზნის ახალი სიბჭლი თემო მაჭავარიანი

მხატვარი ცალი ხელით ცას უნდა ეხებოდეს, მეორით – მიწას.
კოლო

ქართული ფერწერის თვალსაჩინო წარმომადგენელი, მხატვარი თემურაზ (თემო) მაჭავარიანი დაიბადა თბილისში, 1944 წელს. სკოლის დამთავრებისთანავე შევიდა თბილისის სამხატვრო აკადემიაში ხელოვნებათმცოდნეობის ფაკულტეტზე. სტუდენტობის წლებში გადაწყვიტა სპეციალობის შეცვლა და გადადის თეატრის მხატვრის ფაკულტეტზე, სადაც მისი პედაგოგი ფარნა ლაპიაშვილი გახლდათ. ბატონი თემო წარმატებით ამთავრებს სამხატვრო აკადემიას და შემდეგ ასეთივე წარმატებით ამთავრებს ასპირანტურასაც.

საინტერესო და მრავალფეროვანი იყო მისი შემოქმედებითი ცხოვრება და ასეა ახლაც. 80-იან წლებში ბატონი თემო მართავს პერსონალურ გამოფენებს:

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის I კორპუსის დარბაზში, კლუბ „გულანშაროში“, კინო-თეატრ „ვახტანგში“ და სხვაგან სხვადასხვა დროს.

მხატვარი აქტიურ მონაწილეობას ღებულობს ჯგუფურ გამოფენებშიც, რომლებიც მრავალჯერ მოეწყო თბილისში, პარიზში, ლონდონში...

მისი მონაწილეობით იმართებოდა აუქციონები ბარსელონაში, ნიუ-იორკში და სხვაგან.

აღსანიშნავია, რომ თემო მაჭავარიანის ფერწერული ტილოები ინახება პარიზში – ლადიქების კოლექციაში და ბრიუსელში – სალარაძეების კოლექციაში.

ღღეს კი ბატონი თემო შემოქმედებით სა-

ქმიანობასთან ერთად ეწევა პედაგოგიურ მოღვაწეობას – თანამედროვე ხელოვნების აკადემიაში, სადაც იგი დიზაინის კათედრის გამგეა.

ჰყავს მეუღლე, – ქალბატონი სვეტლანა მაჭავარიანი, ორი შვილი ნინო და დათო მაჭავარიანები და ერთი შვილიშვილი.

ნინო ქსოვილების დიზაინერია, ხოლო დათო გატაცებულია რათქმა უნდა, მხატვრობით და უფრო მე-

ტად, მუსიკით. ბატონ თემო მაჭავარიანს ხშირად უყვარს წარსულის გახსენება, იმ წარსულისა, რომელიც უკავშირდება ძველ ვერებთან თანაცხოვრებას, განსაკუთრებულად იხსენებს ცხონებულ ავთო ვარაზს – პიროვნებას, შემოქმედს, უფროს მეგობარს. სიამოვნებით იხსენებს ნიაზ ღიასამიძეს – ვერისუბნის კოლორიტსა და შემოქმედებითი ბუნების მქონე დიდ კაცს, ეს გახსენება ისეთივე თბილი, სვედიანი და სიყვარულით აღსავსეა, როგორც იშვიათი ჰარმო-

ნიულობით აღსავსე მამაკაცის, მხატვარ თემო მაჭავარიანის გამოძეველებია ხშირად.

აი, რას ამბობს ბატონი თემო საკუთარ თავზე: – „მე ვთვლი, რომ ჯერ კიდევ არ გამოიხატავს საკუთარი თავი და უსათუოდ ვეცდები ბოლოსდაბოლოს ოდესმე მაინც მივადწიო ამას“. (სწორედ ამჟამა დიდი მხატვრის თავმდაბლობა).

თემო მაჭავარიანის ხალასი და ფაქიზი ფერწერული ტილოები, რომლებიდანაც მოჩანს სივრცე ნათელი, ნატიფი ხაზებისა და დაუთვლელ ფერთა პალიტრაში მოქცეული უსასრულო, უთუოდ გვაფიქრებინებს იმაზე, რომ ფუნჯი, რითაც სულით ხორცამდე ლამაზი მხატვარი ხატავს, წინასწარ გონებაშია ამოვლებული.

მიუხედავად სახელოსნოს არქონისა, ბატონი თემო კვლავ აგრძელებს შემოქმედებით ცხოვრებას, რადგან მშვენივრად იცის, შრომაში გართულ ფუტკარს დარდის დრო არა აქვს და ყოველთვის ახსოვს თომას მანის გენიალური აზრი: „ხელოვნება – უმშვენიერესი, უმკაცრესი, კეთილი და სასიხარულო სიმბოლოა მარადიულობისა“.

მხატვარ თემო მაჭავარიანის ნიჭის თავიანთმცემლებს კი შევასხენებთ, რომ სახლში, რომელშიც ბატონი თემო ცხოვრობს – მისამართზე თ. ჭოველიძის ქუჩის №8-ში (ყოფილი ბელინსკის ქუჩა) ეძლევათ საშუალება ეზიარონ მხატვრის ძველი და ახალი ტილოების საუცხოო პალიტრას, რომელიც გაუღწეულია თბილი სინათლითა და რბილი მუსიკით.

დილა თბილისის კვილი უზანში - ბრავიოული ტილო, მხატვ. თ. მაჭავარიანი

ეს თანამედროვე სამორინეა — თბილისის ჭადრაკის სასახლე. მისი დაბადების დღე — 1973 წლის 14 აპრილი — სამუდამოდ დარჩა ქართული ჭადრაკის მრავალსაუკუნოვან მატჩანეში. გულს ახარებს მშვენიერი სასახლის 520 ადგილიანი სააქტო დარბაზი, სინათლითა და ჰაერით უხვი ფოთი და ვესტიბიულები, ლამაზად გარშემოკრული აივნები.

ჭადრაკის სასახლე ვერის უბნის სიამაყეა. იგი საოცრად ამშვენებს თბილისს. სასახლე ყველა დიდი ტურნირისა და მატჩის მასპინძელია.

ჭადრაკის სიბრძნემ იმთავითვე მოინადირა ქართველი კაცის გული და გონება. მან იგრძნო, რომ მოჭადრაკეთა ბრძოლაში მუდამ გონიერი, მარჯვე და მამაცი მებრძოლი იმარჯვებს, ამიტომ შეიყვარა იგი და თავისი სულიერი ცხოვრების ნაწილად აქცია. ამის ნათელი გამოხატულებაა ხალხში გავრცელებული თქმა:

„ნარდი ბეღია, ჭადრაკი ჭკუა, ბანქო ცუდია, განჯაფა ტყუა“.

ხშირად გაიგონებთ: საქმე ჭადრაკულად მაქვსო, ამ გამოთქმაში ადამიანი გულისხმობს, რომ მისი საქმე რთული, დახლართულია. ეს მაგალითი მიუთითებს, რომ ჭადრაკი ძნელ თამაშადაა მიჩნეული და მასში გამარჯვებისათვის გონების დიდი დაძაბვაა საჭირო.

არავინ იცის იყო თუ არა შორეულ წარსულში ჭადრაკის სათამაშო ადგილი თბილისში. უნდა ვიფიქროთ, რომ იყო XVIII საუკუნეში სულხან-საბა ორბელიანის თავის ლექსიკონში „სიტყვის კონა“ (1725 წ.). — სიტყვა სამორინეს გამოხატავს, როგორც ნარდისა და ჭადრაკის სათამაშო ადგილს.

რა თქმა უნდა, იგი არ იქნებოდა კლუბი, ალბათ, იყო პარიზის ცნობილი კაფე „რეფანსის“ (XVIII-XIX სს.) მსგავსი მყუდრო სავანე თბილისელ მოჭადრაკეთათვის. მოჭადრაკეები ყოველ დროში ოცნებობდნენ თავიანთ სამორინეზე. ცნობილია, რომ XIX

საუკუნეში ჭადრაკის მოყვარულები სასაპარეზოდ ოჯახებში იკრიბებოდნენ. რევოლუციური მოძრაობით დამფრთხალი მეფის რუსეთის მოხელეები თბილისშიც კრძალავდნენ ჭადრაკის კლუბის გახსნას. ამიტომ XX საუკუნის პირველ ნახევარამდე თბილისში ერთი ტურნირიც არ გამართულა. მხოლოდ დამოუკიდებელ საქართველოში შეიქმნა შესაძლებელი (1919) თბილისის ახალდაარსებული უნივერსიტეტის პირველი ჩემპიონატის გამართვა. იგი სტუდენტთა სასაიდლოში მოეწყო.

პირველი ჭადრაკის კლუბი თბილისში გაიხსნა 1923 წელს ე.წ. ზაფხულის პარკში. მერე კლუბმა არტოს პარკში (დავით აღმაშენებლის პროსპექტი 107) დაიდო ბინა. 1927 წელს კლუბს სამხედრო სობოროს შენობაში (იქ, სადაც მერე საქართველოს მთავრობის სახლი აშენდა) ორი ოთახი დაეთმო. იმავე წლის შემოდგომაზე მოჭადრაკეებს გადაეცათ რუსთაველის პროსპექტზე ერთ-ერთი სახლის (ამჟამად აქ ტელეგრაფის შენობაა) პირველი სართული. ამ კლუბმა უმასპინძლა 1928 წელს საქართველოს ვაჟთა პირველ ჩემპიონატს, 1930 წელს ვ. ნენაროკოვ-გ. გოგლიძის საკლასიფიკაციო მატჩს.

1931 წელს ჭადრაკის კლუბს სასტუმრო „თბილისის“ ვესტიბიული გადაეცა. აქ 1934 წელს ავსტრიელი მოჭადრაკის ჰ. კმოხის მონაწილეობით ახალგაზრდა ოსტატთა ტურნირი მოეწყო. 1936 წელს ახალი კლუბი გაიხსნა რუსთაველის პროსპექტზე, ძველი ეკლესიის შენობაში (№48), მან 37 წელი იარსება. ამ კლუბთან დაკავშირებულია საქართველოს საჭადრაკო ცხოვრების მრავალი მნიშვნე-

ლოვანი მოვლენა, მოჭადრაკეთა თვალსაჩინო მიღწევები. აქედან გაიკაფეს გზა დიდ ჭადრაკში ნ. გაფრინდაშვილმა, ტ. პეტროსიანმა და ბევრმა სხვა ცნობილმა მოჭადრაკემ.

1957 წელს კლუბმა თბილისის განათლების სამმართველოს ბავშვთა სპეციალიზებული საჭადრაკო სკოლა შეიკვლია.

საჭადრაკო მოძრაობის მძლავრმა წიხვლამ თანდათან ეს დიდი კლუბიც დააპა-

წვლილი (ვიქტორ გოგლიძე, თამაზ გიორგაძე, ბუხუტი გურგენიძე, დავით გურგენიძე, ზურაბ აზმაიფარაშვილი, ალექსანდრე დობოჯგინიძე, იოსებ კრიხელი, გენადი ზაიჩიკი, ვია ნადარეიშვილი, ზურაბ სტურუა, ელიზბარ უბილავა, ვახტანგ ქარსელაძე) ქართული ჭადრაკის განვითარების ისტორიაში. საქართველო დამსახურებულადაა აღიარებული „ჭადრაკის პოეზის“ ქვეყნად.

თანამედროვე სამორინე

თბილისის ჭადრაკის სასახლე

ტარავა. ჭადრაკის დედოფლის სატახტო ქალაქს სასახლე დაამშენებდა და იგი აიგო კიდევ. მშენებლობას დიდი ენერჯია შეაღია საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის იმდროინდელმა თავმჯდომარემ — არჩილ ჭირაქაძემ. მშენებლობას თითქმის ათი წელი დასჭირდა. ჭადრაკის სასახლე აშენდა — თბილისის ვერეს პარკში, იმ ადგილას, სადაც ვ. გოგლიძე ოცნებობდა.

სასახლის პროექტის ავტორები არიან ცნობილი არქიტექტორები: ვ. ალექსიძე-სხიშვილი და მ. ლუდუშაური. მხატვრულად გააფორმეს მხატვრებმა: ო. ქოჩაკიძემ, ა. სლოვინსკიმ და ი. ჩიკვაიძემ.

ჭადრაკის სასახლე თბილისის ერთ-ერთი ღირსშესანიშნავი არქიტექტურული ძეგლია. მას ბადალი არ მოეძებნება მსოფლიოში.

ჭადრაკი ჩვენში ჭეშმარიტ სახალხო თამაშად იქცა XX საუკუნეში. ქართველმა მოჭადრაკეებმა, განსაკუთრებით კი ქალებმა (ნონა გაფრინდაშვილი, მაია ჩიბურდანიძე, ნანა ალექსანდრია, ნინო გურიელი, ნანა იოსელიანი, ქეთევან არახანია) შთამბეჭდავი გამარჯვებებით მსოფლიო საზოგადოებრიობის დიდი აღიარება დამსახურეს.

„მინდო მაღლობა ვუთხრა საქართველოს, სტუმართმოყვარეობითა და კულტურით ცნობილ საქართველოს, იმისათვის, რომ მან ჭადრაკს აჩუქა თავისი საუცხოო ასულები. საქართველო რომ არა, ქალთა ჭადრაკის სამყარო ალბათ... არსად იქნებოდა. განუზომელია თქვენი ქალების წვლილი ბრძნული თამაშის საერთო განვითარებაში“ — ინეკა ბეკერი (პოლანდია), ფიდეს გენერალური მდივანი.

ასევე დიდა მოჭადრაკე მამაკაცთა

დღეს „ჭადრაკის პოეზის“ ქვეყანაში, როგორც ყველას და ყველაფერს, ჭადრაკის მშვენიერ სასახლესაც უჭირს. თუ ჭადრაკის ფედერაციის იმდროინდელმა თავმჯდომარემ, ბატონმა არჩილ ჭირაქაძემ სასახლის მშენებლობას დიდი ენერჯია შეაღია, ჭადრაკის ახლანდელი ფედერაციის პრეზიდენტს, ბატონ ზურაბ აზმაიფარაშვილს, არანაკლები ძალისხმევა სჭირდება სასახლის შესანარჩუნებლად. ბატონი ზურაბის, ქართული საჭადრაკო სკოლის დირექტორის, საქართველოს საჭადრაკო ფედერაციის თავმჯდომარის, საჭადრაკო გზა 1978 წელს დაიწყო. ამ წელს იგი გახდა სპორტის ოსტატი, შემდეგ — საერთაშორისო ოსტატი, საქართველოს ჩემპიონი (1980), სსრკ ჩემპიონატის მონა-

წილე, ორგზის სტუდენტთა მსოფლიო გუნდურ პირველობაში გამარჯვებული. საუკეთესო შედეგები: I ადგილი, ალბენა — (1984-1986), ხარარე (1985), ჰავანა (1988), ამსტერდამი, ბერლინი, ლონდონი (1991), კასპაროვის სეკუნდანტი (1988, 1990, 1992), მსოფლიო 30-ე საჭადრაკო ოლიმპიადის მონაწილე. საქართველოს ნაკრების შემადგენლობაში (1992), აი, არასრული სია ზურაბ აზმაიფარაშვილის საჭადრაკო სარბიელზე წარმატებებისა.

ყოველდღიურ ცხოვრებაშიც არანაკლები წარმატებანი აქვს ბატონ ზურაბს, აქვს მშვენიერი ქართული ოჯახი, უყვართ კოლეგებს, თანამშრომლებს, ნაცნობ-მეგობრებს და არა მარტო მათ, ზურაბი უყვარს ყველას, ვისაც უყვარს ჭადრაკი და ვინც ჭადრაკის სასახლეს ქართველი ერის სიამაყედ თვლის.

რეალური ისაბან: ჩვენს შემდგომ ნომრებში თანმიმდევრულად გავაშუქებთ სპორტის სხვადასხვა

სახეობებში დაწინაურებულ მოჭადრაკეებს, სპორტსმენებს, რომელნიც უკავშირდებიან ვერის უბანს და განთქმულნი არიან თავიანთი დიდოსტატობით საერთაშორისო არენაზე.

დღევანდელი ნომრის საინტერესო მასალების მოწოდებისთვის კი უღრმეს მაღლობას და კეთილ სურვილებს ვუძღვნი ჩვენს უფროს კოლეგასა და უანგარო მეგობარს, ძირძველ ვერისუბნელს — საქართველოში ჭადრაკის მატჩანეს დამფუძნებელს, საერთაშორისო არბიტრს ჭადრაკში, საჭადრაკო ჟურნალისტთა საერთაშორისო ასოციაციის წევრს, საქართველოს დამსახურებულ ჟურნალისტს, საქართველოს ფიზკულტურის და სპორტის დამსახურებულ მუშაკს, 24 წიგნის ავტორს ჭადრაკის ისტორიის, თეორიის, შეჯიბრებებისა და მსაჯობის შესახებ, საქართველოში ჭადრაკის მოტრფიალ ყველა ადამიანისათვის საყვარელ პიროვნებას, ბატონ თენგიზ შაღვას ძე გიორგაძეს.

შპრისეპი ქართული ჭადრაკის ისტორიიდან:

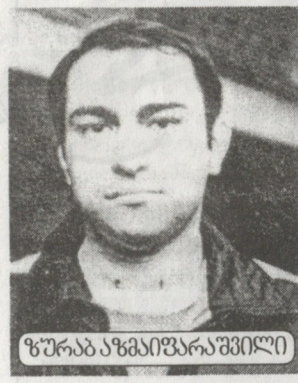
ჭადრაკი ქართველების გართობისა და ლხინის დამამშვენებელი იყო მუდამ. ჭადრაკის თამაშის ცოდნას ძველ საქართველოში ღირსებად თვლიდნენ. „ვისრამიანში“ (XII-ს) რომანის ერთ-ერთი გმირი ალსანიშნავია იმით, რომ არის „მოჭადრაკე მხიარული“.

მოსე ხონელი (XII ს) კი „ამირანდარეჯანიანში“ გვიამბობს — „დაიდვეს ნადიმი და იმღერდიან მოშაითნი და იქმოდან აჯაბათა, ჰხენდიან ცხენთა, ზოგნი ჭადრაკთა იმღერდიან, ზოგნი ღუინოსა სმიდიან“. მეფე-პოეტს არჩილს (1614-1713) ჭადრაკი, ადამიანის მაღალ ზნეობად მიაჩნდა. ღრმად ჩასწვდა ჭადრაკის არსს სულხან-საბა ორბელიანი. მას ჭადრაკის ძლიერი მოთამაშე ჭკვიან ადამიანად მიაჩნდა. ორბელიანმა „სიტყვის კონაში“ ჭადრაკის ტერმინებს საყურადღებო ადგილი მიუჩინა.

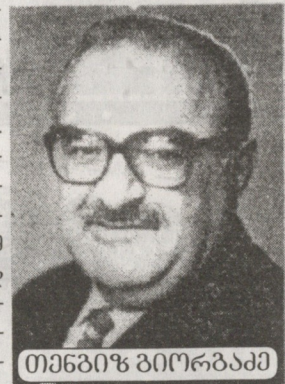
სწორედ ამ ტერმინების შესწავლით ირკვევა, რომ იმდროინდელ საქართველოში ყოფილა ჭადრაკისა და ნარდის სათამაშო ადგილი — „სამორინე“.

XVII-XVIII საუკუნეებში ტრადიციად დამკვიდრდა მზითვად ჭადრაკის გატანება. დიდგვაროვანი და შეძლებული ოჯახები მეტი სიმამითი ეკიდებოდნენ ჭადრაკს. იცოდნენ ამ მეფური თამაშის ღირსებები. განსაკუთრებულ ინტერესს ჭადრაკისადმი იჩენდნენ ქალები. მათთვის ჭადრაკი ისეთივე სულიერი საზრდო იყო, როგორც შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“.

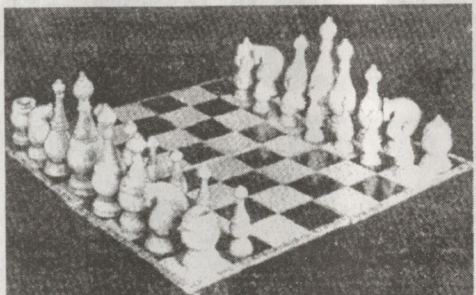
სამშობლო ჭადრაკი ნამდვილი განძი გახლდათ. ფიგურებს სპილოს ან ხარის ძვლისაგან ჭრიდნენ. ქართულ ჭადრაკს სასიამოვნო ფორმა აქვს და ეროვნული ელფერი დაჰკრავს. ჩვენამდე მოღწეული უძველესი სამშობლო ჭადრაკი აღმოჩნდა თბილისის სამხატვრო აკადემიის პროფესორ დ. ციციშვილის კოლექციაში. იგი განეკუთვნება XVII-XVIII საუკუნეებს. მეცნიერების აზრით, ქართული ჭადრაკის სტილი უფრო ადრინდელია. საქართველოს ხელოვნების მუზეუმში დაცულია აკადემიკოს ი. ჯავახიშვილის მიერ 1937 წელს დმანისის გათხრებში მიკვლეული ჭადრაკის სამი ფიგურა. ჯავახიშვილმა იგი XII საუკუნით დაათარიდა. მათგან ერთი ეტლია, რომელსაც სფერული ფორმა აქვს, მეორე — პაიკი ქართული ორნამენტისთვის დამახასიათებელი წრეხაზებით, მესამე — რომელიღაც ფიგურის, უფრო ლაზიერის ან მეფის ფიგურა. საგულისხმო ისაა, რომ ჭადრაკის ქართული ეროვნული ფიგურების არსებობას საქართველოს მდიდარ საჭადრაკო ტრადიციებზე მეტყველებს.

ზურაბ აზმაიფარაშვილი

თენგიზ გიორგაძე

ჭადრაკის მსოფლიო გუნდურ პირველობაში გამარჯვებული.

საუკეთესო შედეგები: I ადგილი, ალბენა — (1984-1986), ხარარე (1985), ჰავანა (1988), ამსტერდამი, ბერლინი, ლონდონი (1991), კასპაროვის სეკუნდანტი (1988, 1990, 1992), მსოფლიო 30-ე საჭადრაკო ოლიმპიადის მონაწილე.

ჭადრაკის ქართველი დედოფლები

„ნერგები“

თბილისის 170-ე ბაგა-ბაღი

„ყველაფერი, საუკეთესო, — ბავშვებს,“ — რამდენიმე წლის წინათ ატაცებული, ჩვენი საზოგადოებისთვის კარგად ცნობილი ეს ფრაზა, დღესაც პირდაპირი გაგებით იხსენება, თუ თქვენ არ დაიზარებთ და შანიძის ქუჩაზე მდებარე 170-ე ბაგა-ბაღს — „ნერგებს“ — მიაკითხავთ. თავი ამქვეყნიურ სამოთხეში გვეგონებათ.

ეზოში შესვლისთანავე თვალს იტაცებს ლამაზად დახუნძლული, ფოთლოვანი მომარცვული, ხურმის ხე. გარშემო უამრავი ნაყოფისმომცემი მცენარე ხარობს, რომელთაც განთქმული მებაღისა და ბავშვებისათვის საყვარელი შალვა ბაბუას მზრუნველი ხელი ატყვია.

ჩვენი აღსაზრდელები, სამაისო ბლიდან დაწყებული, — დეკემბრის ხურმით დამთავრებული, საკუთარ ეზოში დაკრეფილ ხილს მიირთმევენ, გვეუბნება საბავშვო ბაღის გამგე — უმშვენიერესი ქალბატონი — იზა ანდლულაძე-კობერიძე.

ქალბატონი იზა თავისი საქმის ღრმად მყოფი და მოყვარული გახლავთ, სათუთარი უფრო ვეღვალი ჩანაწერს, სავსებით სტატუსს თუ დიპლომს, რომელიც მათი საბავშვო ბაღის მუშაობას აშუქებენ. სი-

ამაყით მაჩვენა 1997 წელს ქალაქის მერიის მიერ გადაცემული დიპლომი — „წლის საუკეთესო სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების კონკურსის ლაურეატის წოდების მინიჭების შესახებ. დიპლომს ხელს აწერენ: ქალაქის მერი — ბ. შოშიტაიშვილი. ჟიურის თავმჯდომარე გ. წერეთელი და განათლების მთავარი სამმართველოს უფროსი — ზ. მარუაშვილი.

საბავშვო ბაღს საინტერესო ისტორია აქვს; 1968 წელს, იმდროინდელმა ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა — ვასილ მუყანაძემ, ეს შენობა გადასცა საბავშვო ბაღს, და მას „მუჟანაძის ბაღს“ უწოდებდნენ. დღემდე გახსნილია ბაღი მუდამ საუკეთესო შორის ირიცხებოდა, ტრადიციას არც ახლა და-

ვერისუბნელი პატარების სახელით მარიამ ოდიშაძე. „ბასტი და ბუბუ, გილოცავთ შობა-ახალ წელს! თქვენთან ერთად ამ დღესასწაულს ვულოცავთ ყველა ზღაპრის გმირს: ფიჭვისა და შვიდ ქუჩას, წითელქუდას, ნაცარქექიას, კონიას, კომბლეს და გულუხვ თოვლის ბაბუას!“

ტომაცაა, რომ ჩვენს შეჭირვებულ ყოფაში, 170-ე ბაგა-ბაღი თანხისივით გამოიყურება.

ბაგა-ბაღი გამორჩეულია იმიტაც, რომ კულტურისა და ხელოვნების მაღალკვალიფიციური სპეციალისტები აღსაზრდელებთან თავდაუზოგავ შრომას ეწევიან. ამას ადასტურებს ბაგა-ბაღის აღსაზრდელთა არაერთი მონაწილეობა საბავშვო კონკურტებში, რომლებიც ხშირად იმართება ფილარმონიაში, ოპერისა და ბალეტის თეატრში და სხვა დიდ დარბაზებში. ახლაც დიდი ზემოქმედებას ახდენს საბავშვო ბაღში, ბუნდური ბავშვები მხიარულად ხვდებიან სანატრულ თოვლის ბაბუას.

ჩამთბარ და მუდამ განათებულ საბავშვო ბაღის შენობიდან უამრავი ბავშვის სასიამოვნო ჟრიამული ისმის. ბაღის შენობა 150 ბავშვზეა დაგეგმილი, ჩართულია 350.

ყოველდღიურად 220-230 ბავშვი ცხადდება. ადვილად გასაგებია მშობელთა ინტერესი ამ ბაღისადმი, აქ ხომ ყოველგვარი პირობაა შექმნილი იმისათვის, რომ მათმა ბავშვებმა თავი ლაღად და ბუნდურად იგრძნონ.

ფუნქციონირებს 8 ჯგუფი, პირველი კლასი და 1 ბაგა. გადსასაზრდების საქმეც ჰუმანურადაა დაყენებული, თითოეული მშობელი იხდის შეძლებისდაგვარად მრავალშედიანი ოჯახები, ლტოლვილები და თანამშრომლები გათავისუფლებულნი არიან ყოველგვარი გადასახადისგან.

ჩვენი გაზრდილი კაცური 170-ე საბავშვო ბაგა-ბაღთან ამით არ ამოიწურება. სისტემატიურად მოგაწოდებთ მასალებს არა მარტო ამ ბაღზე, არამედ ვერის უბანში მდებარე სხვა სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების შესახებ.

ღმერთს ვთხოვთ, ყველა საბავშვო დაწესებულებაში, ისე ლაღად და ბუნდურად გრძობდნენ თავს ჩვენი ბავშვები, როგორც ქალბატონი იზასა და მისი ალერსიანი თანამშრომლების მიერ შექმნილ ბუნდოში.

აია მინაშვილი

საქართველოს მშენებლობის სამინისტრო

სამშენებლო სამსახურის მხარეზე

ახალი სიცოცხლის დაბადება ბუნების უდიდესი სასწაულია (კეთილი ჯადოქრობა). ადამიანები, რომელიც ხელს უწყობენ ახალი სიცოცხლის გაჩენას და მის სიცოცხლისუნარიანობას, კეთილ ჯადოქრებად უნდა ჩათვალოს. გარემოცვა და ადამიანები უნდა იმდენად პროცესს და არის კიდევ თუ მიზრძანდებით და ნახავთ „საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის, კონსტრუქციული ჩანაწერს, სახელობის, პერინატალური მედიცინისა და მეანობა-გინეკოლოგიის სამეცნიერო კვლევით ინსტიტუტს“. ინსტიტუტში ყველაფერი ლამაზი, ნათელი და სუფთაა, კარგად შედგენილია, მყარია, თბილად გარემოში მოხვედებით, როგორ მოგროვებს ერთად ამდენი კეთილი ადამიანი? — მშვენიერი ქალბატონის, — მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატის, ინსტიტუტის სწავლული მდივნის, მეან-გინეკოლოგ-დოქტორის სიგუას აზრით, ეს ინსტიტუტის დირექტორის, ბატონ პალიკო კინტარაის და მსახურება. ბატონი პალიკო არა მარტო დიდი პედაგოგი, საქართველოს მეანობა-გინეკოლოგიის ტვინი, კათედრის გამგე და ერედირებული პირიანობა, არამედ ზედმიწევნით პუნქტუალურია. ინსტიტუტში მკვლევარად ისევ 600 თანამშრომელია, მხოლოდ რამდენიმე პენსიონერი მუხსუნად სამსახურის დატოვება, სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით, ინსტიტუტის დირექტორმა, ხელფასების გადანაწილება შემოიღო. ეს არის უკეთილშობილესი პროცესი ადამიანთა შორის თანაგრძობის, სიბოძა და სიყვარულის გაღვივებისა. დირექტორის მზრუნველი ხელი ატყვია აქ ყველაფერს. ქალბატონმა დოქტორმა დაგათავაღიერებინა შენობა, თვალს იტაცებს ბრწყინვალე აპარატურა, ნათელი, თბილი ოთახები, სადაც მშობიარეებს ყველა პირობა აქვთ შექმნილი, მიმდინარე რემონტებს ინსტიტუტი თავისი ხარჯით აკეთებს, უკვე რამდენიმე წელია სახელმწიფო ფინანსურად არ დახმარებთ.

ტად, ხოლო 1935 წლიდან მას დედათა და ბავშვთა დაცვის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი ეწოდებოდა. 1960 წელს ამ ინსტიტუტს გამოეყო პედაგოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, რის შემდეგაც იგი დედათა მეანობა-გინეკოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის სახელით გადასწავლდა.

ინსტიტუტში სხვადასხვა დროს მუშაობდნენ მეანობა-გინეკოლოგიის გამოჩენილი მკვლევარი-მოღვაწეები: ინსტიტუტის პირველი დირექტორი ა.ა. რემერტი, ე.მ. სობესტიანსკი, ი.მ. თუმანიშვილი, ი.ე. თიკანაძე, გ.მ. დამბარაშვილი, ბ.კ. ლობჯინიძე, ლ.კ. ელიაშვილი, გ.ე. ასათიანი, მ.ე. პაპიტაშვილი და საკავშირო სამედიცინო აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, სსრკ სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, პროფესორი კ.ე. ჩანავა, რომლის სახელსაც დამსახურებულად ატარებს ინსტიტუტი.

ინსტიტუტში მუშაობდა და არის რესპუბლიკის ძირითადი მეცნიერული და მეთოდური ცენტრი მეანობისა და გინეკოლოგიის განუყოფელი კავშირი მეცნიერულ, პრაქტიკულ და პედაგოგიურ მუშაობას შორის. ინსტიტუტის და კათედრის მჭიდრო თანამშრომლობამ ბევრი დადებითი მხარე გამოავლინა.

უკანასკნელი წლების განმავლობაში სამეცნიერო საქმიანობის მოკლედ დახასიათებისას უნდა აღინიშნოს, რომ ინსტიტუტის მიერ პირველად შეიქმნა და გინეკოლოგიის პრაქტიკაში გამოყენებული იქნა:

- 1. ნაყოფის პირდაპირი ელექტროკარდიოგრაფია.
- 2. ნაყოფის რეოენცეფალოგრაფია.
- 3. შექმნილი იყო სპეციალური „ნაყოფის ელექტროემიოლოგიური პარამეტრების გადამკეში“, რომლითაც შესაძლებელი გახდა სამი ინფორმაცია

ციხის ხსენებული ჩაწერა მშობიარობის დროს (ნაყოფის ელექტროკარდიოგრაფიის, რეოენცეფალოგრაფიის და ელექტროენცეფალოგრაფიის).

4. დადგენილია ნაყოფის ელექტროენცეფალოგრაფიის ნორმისა და პათოლოგიის შესაძლო ვარიანტები.

5. შექმნილია და დანერგულია კლინიკაში დიფერენციალური ახალშობილების ცერებრული პათოლოგიის ნაადრევი გამოვლენისათვის რეოენცეფალოგრაფიის მეთოდი.

6. პირველად, ყოფილი საბჭოთა კავშირის მასშტაბით, მიღებულია ნაყოფის პირდაპირი ელექტროენცეფალოგრაფია და შექმნილია „ნაყოფის ტვინის პოლაროგრაფიის მეთოდი“, — ორი ინფორმაციის ერთდროული რეგისტრაციისათვის მშობიარობის დროს.

7. ასევე პირველად მეცნიერულად აქ დასაბუთდა ახალი ორიგინალური მეთოდიკის ვაკუუმ-უქსტრაქტორის ხმარების უპირატესობა.

8. დამუშავებულ იქნა ნაყოფის სქესის დადგენის მეთოდი ორსულობის ადრეულ ვადებში სერმაგომოლიტის ელექტრული მუხის შესწავლით.

საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროს მეანობისა და გინეკოლოგიის სამსახურის მხარეზე

ციხის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტში შემუშავებულია პროფილაქტიკისა და მკურნალობის ახალი მეთოდები და საშუალებები. ნაყოფისა და ახალშობილის პათოლოგიის განვითარების პროფილაქტიკისა და მკურნალობის ახალსწავლილი ინსტიტუტში მიმდინარეობს სამუშაოები:

1. შექმნილია „სამშობიარო ტრამვის“ ექსპერიმენტული მოდელი სპეციალურად დაგეგმილი მეთოდით, ქალას შიგნითა წნევის აღრიცხვით.

2. ექსპერიმენტში შესწავლილია ურთიერთკავშირი სისხლის მიმოქცევის, ნივთიერებათა ცვლისა და ფუნქციონირების სხვადასხვა ორგანოებისათვის და, პირველ რიგში, ნაყოფისა და ახალშობილის თავის ტვინში ნორმისა, „სამშობიარო ტრამვისა და ადრეული პერიოდში“.

3. შექმნილია სპეციალური აპარატები ნაყოფის ტვინის სისხლის მიმოქცევის მოცულობითი სისწრაფის განსაზღვრავად ნაყოფისა და ახალშობილის ტვინში, დოზირებული ტრამვის მისაყენებლად ნაყოფის და ახალშობილის თავისთვის და აგრეთვე, ორიგინალური ელექტროდები, რომლებიც საშუალებას იძლევიან გაუმჯობესდეს მიღებული ინფორმაციის ხარისხი, მგრძობილობა და სიზუსტე.

4. ინტრანატალური ჰიპოქსიისა და „სამშობიარო ტრამვის“ გავლენა ნაყოფის, ახალშობილისა და მორბილი ცხოველის ჰიპოთალამაში — ჰიპოფიზარულ სისტემაზე.

5. პირველად დაისვა საკითხი ნაყოფის ქალას შიგნითა სისხლჩაქცევებისა და რბილი სამშობიარო გზების ტრამვის განვითარებაში.

6. დამუშავებულია ახალი ობიექტური რადიონობრივი ჰისტომო-

რფოლოგიური მეთოდიკა პლაცენტის მდგომარეობის შესაფასებლად.

7. შესწავლილია პათოგენეზური კავშირის ზოგიერთი საკითხი რეგმაციზმისა და ქალის შიგნითა სასქესო ორგანოების ანთებით პროცესებს შორის.

8. პლაცენტის უჭრედების, მემბრანისა და კუნთოვანი ბოჭკოების ადენოზინტრიფოსფატაზური აქტივობა გართულებული მშობიარობის დროს. ეს ჩამონათვალი მოგვცა სხვა წარმოდგენს. ამ სამეცნიერო გამოკვლევებიდან და პრაქტიკაში წარმატებით დაინაგვიდნა, რაც ინსტიტუტში მიმდინარეობს.

საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის კ. ჩანავას სახელობის პერინატალური მედიცინისა და მეანობა-გინეკოლოგიის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტი იყო, არის და იქნება საქართველოში მეანობა-გინეკოლოგიის დარგის წამყვანი სპეციალისტების სამკვლავი. აქ ჩამოყალიბდნენ ჩვენი ქვეყნის უდიდეს მეან-გინეკოლოგებად: ა. ოდიშარია, რ. მანავაძე, გ. ჯაფარიძე, გ. ცანავა, ნ. გომელაური, გ. ყურაშვილი, ც. დიდიანი, დ. ძაძაძია, ზ. ყიფიანი, ზ. ჩანავა, დ. ვაგუა, თ. შარაშიძე, და კიდევ მრავალი სხვა, რომელთა სახელები სხეულებზე დადგენილია უამრავ ქართულ ოჯახში.

დღევანდელ დღეს ინსტიტუტში ახალი სიცოცხლის სადარაჯოზე დაგანა: პალიკო კინტარია, უდიდესი ექიმი და უკეთილშობილესი ადამიანი.

გურამ გოცაძე — პროფესორი, საქართველოში მეანობის პატრიარქი. გოგი ჯორბენავა, დოქტორი სიგუა, თამარ ნიკოლაიშვილი, ირაკლი მამათავრიშვილი, ზურაბ ბიბიღეიშვილი და კიდევ უამრავი სხვა, გვაპატიონ, თუ ყველას (კარისკაციდან დაწყებული — პროფესორამდე) წარმოგიჩინა ამ ერთ საგვითო წერილში არ მოხერხდა. იმედს ვიტოვებთ, რომ მკითხველი კიდევ მეტად დაინტერესდება ამ ისედაც ცნობილი კოლექტივის საქმიანობით და ჩვენც ერთხელ კიდევ საშუალება მოგვცემა „სიცოცხლის ზემის“ ჯადოსნური სახალისი შესახებ საუბრისა.

„ყაზბეგი“

ახლახან ვერისუბანს შეემატა ახალი ლუდის რესტორანი „ყაზბეგი“.

ლუდის მოყვარულებს გეპატიუებით რესტორან „ყაზბეგი“, სადაც სიამოვნებას მოგანიჭებთ მაღალი კლასის მომსახურებით, ქართულ-ევროპული კერძებით, სასმელებითა და რაც მთავარია, განუმეორებელი ქართული ლუდით „ყაზბეგი“.

მისამართი: მელიქიშვილის ქ. №8/12.

ფაბი „ლიმასთან“ სასიამოვნო სიუპრიზებს ჰპირდება სტუმრებს. დილის 12 საათიდან ღამის 12 საათამდე თქვენ აქ გიმასპინძლებენ ევროპული სამზარეულოთი – ცოცხალი მუსიკის თანხლებით, რომელსაც რომანტიულობას ჰმატებს ბუნარში აბრიალებული ცეცხლი და მშვიდი გარემო.

მოზრანდით, გელით!

მისამართი: ახვლედიანის (ყოფილი პეროვსკაიას) ქ. №15.

ლამარა ბუბინიშვილსა და ლევან კუსიანს

გილოცავთ შობა-ახალ წელთან ერთად ქორწინებიდან 36-ე წელს. ჩვენო ძვირფასებო, გისურვებთ ღვთისაგან მფარველობას, უთვალავ სიკეთეს, უკეთესი მომავლის რწმენით, დაუსაბამოდ!

თქვენი შვილები, შვილიშვილები და ახლობლები.

„ღუძანი პერაზა“

გეპატიუებით ყველას, ვისაც გამორჩეულად გიყვართ მეგრული კერძები და ეგზოტიკური გარემო – საუკეთესო მომსახურებით.

მოზრანდით, გელით ღღე-ღამის ნებისმიერ დროს.

მისამართი: მელიქიშვილის ქ. №11.

გთავაზობთ ფოტო-მომსახურებას ხარისხიანად და შეღავათიან ფასებში.

მისამართი: მ. კოსტავას 12.

ფოტოგრაფი თამაზ კოჭლამაზაშვილი.

საუკუნის ასაკის ფანსაცმლის შვედეთში სახელოსნო მოამსახურება მსურველებს ხარისხიანად შეღავათიან ფასებში.

მისამართი: ჭოველიძის ქ. №16.

ნამცხვრებისა და ტორტების მსურველებს შეუძლიათ მიაკითხონ მაღაზიას „ნამცხვრები“, სადაც სადღესასწაულოდ შეკვეთებსაც ღებულობენ.

მისამართი: ჭოველიძის ქ. №3.

***

ნამცხვრების მაღაზია „ვიძრის ბორა“ გთავაზობთ უგემრიელეს და გემოვნებით გაფორმებულ სადღესასწაულო ნამცხვრებსა და ტორტებს. მიიღება შეკვეთებიც.

მისამართი: ი. ნიკოლაძის ქ. №5

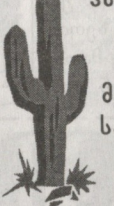
გია კუსიანს

ქრისტელობასა და დაბადების დღეს გილოცავთ, რაინდული სიკეთილა და მშვენიერებით გამორჩეულ, ჩვენო სიამაყვე. ღმერთმა გადღეგრძელოს, გახაროს შენი ოჯახით და არ მოგკლებოდეს სიკეთე და სიყვარული, რომლისთვისაც თავად ხარ დაბადებული საუკუნოდ!

შენი ოჯახის წევრები ვერისუბნიდან

პატარა ლევანიკო

დაბადების დღეს გილოცავთ შენი ვერელი მამიდაშვილები: ნინო, გიორგი, მარიამ, ირაკლი და ბიძაშვილი გიორგი. გისურვებთ მხიარულ ბავშვობასა და ბედნიერ მომავალს.

ახალ 1999 წელს გილოცავთ და ა.წ. 14 იანვრიდან გიწვევთ „ქალ პასო“-მექსიკური სამზარეულოთი, სადაც ეგზოტიკური გარემო და მაღალი დონის მომსახურება შეგიქმნით განუმეორებლად სასიამოვნო განწყობილებას.

მისამართი: ღამბაშიძის 10.

ირმა მინაშვილსა და ნანა ჯიბლაშვილს

ღამადიშის დღესთან ერთად გილოცავთ ასალ წელს. დედა-შვილიშის მადლი გთუნდეთ. გისურვებთ ძლიერ სისამართსა და მდინიერებას.

მალხაზ, ნარგიზ, თიკო მინაშვილები.

ტურისტული ფონდი „რიზალი“ გთავაზობთ გამგზავრების საშუალებას მსოფლიოს ნებისმიერ კუთხეში – შეღავათიანი ფასებით.

მისამართი: მ. კოსტავას ქ. №3.

(ბარ „წითელი ხარის“ შენობაში, მეტრო „რუსთაველის“ პირდაპირ).

მინი-მარკეტი „მარია“ გიწვევთ ქართულ-უცხოური ნაწარმის შესაძენად (სურსათი, სამრეწველო საქონელი).

მისამართი: თ. ჭოველიძის ქ. №29. (ყოფ. ბელინსკი).

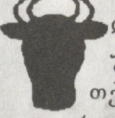

აუთიქი „ნიბში“ გთავაზობთ მზა მედიკამენტებს.

მისამართი: მ. კოსტავას ქ. №12.

ბარი „წითელი ხარი“ დღე-ღამის ნებისმიერ დროს გეპატიუებით საუცხოო ატმოსფეროში. თქვენ აქ დაგვხვდებით ქართულ-ევროპული კერძები და სასმელები.

მისამართი: მ. კოსტავას ქ. №3.

„მირისუბანი“ მადლობას მოახსენებს სასტუმრო „მუსას“ დირექციას თანადგომისათვის.

სტომატოლოგიურ კაბინაში „ფაიფური“

მუშაობენ მაღალკვალიფიციური, რესპუბლიკის დამსახურებული ექიმები. მკურნალობენ მინიმალურ ფასებში.

მისამართი: შანიძის ქ. №2 (ყოფილი კალანდაძის ქ.)

„ვინების“ ბარი მაღალ დონეზე მოგემსახურებათ საუცხოო ქართულ-ევროპული სამზარეულოთი, სასმელებით, ცოცხალი მუსიკისა და ცნობილი მხაგვრული გილოების გარემოცვაში.

მისამართი: თ. ჭოველიძის ქ. №8 (ყოფ. ბელინსკი).

გაზეთ „მირისუბნის“ სარედაქციო კოლეგია მადლობას უხდის ფირმა „დიად“-ის ერთ-ერთ დამფუძნებელსა და მენეჯერს, ბატონ ზურაბ ცანავას და ამავე ფირმის საგამომცემლო-კომპიუტერული ცენტრის თანამშრომლებს, უანგაროდ გაწეული დახმარებისათვის.

ადგილი, სადაც დასავლეთი სვლება აღმოსავლეთს

❖ გემრიელი სადილები ხელმისაწვდომ ფასებში ❖ ქართული, დასავლური და აღმოსავლური სამზარეულოს რჩეული კერძები ❖ ბიზნეს სადილი ❖ ნიუ-იორკული პიცა ❖ ჯამის და კლასიკური მუსიკის საღამოები, სახელგანთქმული მუსიკოსების ცოცხალი შესრულებით ❖ ფასდაკლება დღეობების და წვეულებების მოწყობის შემთხვევაში ❖ ამერიკელი მენეჯერი უმრუნველყოფს უმაღლესი დონის მომსახურებას

მოზრანდით ვენა საარში.

მიმართვით შესანიშნავი ვახშამი და ისიამოვნეთ

გ. ახვლედიანის (ყოფ. პეროვსკაიას) ქ. 14. ტელ: 90-82-40

დამფუძნებელი და მთავარი რედაქტორი:

მაია კუსიანი-მარიაშვილი

პასუხისმგებელი მდივანი:

ნარგიზ ნაღირაძე

სარედაქციო კოლეგია

მისამართი: თბილისი, ბაღის ქ. №15. ტელ.: 29-43-87